

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ valja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

sko leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravnishvu prejeman:

sko leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Kuzliova ulica št. 5, (1. nadstropje leve), telefon št. 84.

Izkušja vs k dan sveder izvzemli sodeleje in praznike.

Inserati valjajo: petstotostega pošti vrsta na enkrat po 14 vin, na dvakrat po 12 vin, na trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri valjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošiljajo naročila, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posredovanj stavila valja 10 vinarjev.

Na pismenu naročila brez izločene vpošilne mrošine se ne oziro.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ valja po pošti:

na Avstro-Ogrske:

sko leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

na Nemčijo:

sko leto	K 28—
pol leta	14—
četrt leta	7—
na mesec	2—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravištvu: Kuzliova ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vjudno vabilo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponovno, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

valja v Ljubljani na dom dostavljen:

Vse leto	K 24—	Četrt leta	K 6—
Pol leta	12—	En mesec	2—

v upravnishvu prejeman na mesec K 1-90.

S pošiljanjem po pošti v Avstriji valja:

Vse leto	K 25—	Četrt leta	K 6-50
Pol leta	13—	En mesec	2-30

Na Nemčijo vse leto 28 K. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.

Naroča se lahko v vsakim dnevu, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziro na dotično naročilo.

Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po potekli naročnini brez ozira vsakemu, kdor je ne vpošlje o pravem času.

Upravištvu „Slovenskega Naroda“.

Korupcija pri podeljevanju učiteljskih služb.

Vsako izpraznjeno učiteljsko mesto se mora razpisati, da se da prilika učiteljstvu petom prošnje doseči zaželjeno službo. Službe razpisuje okrajni šolski svet. Ta stavi prvi tero izmed prosilcev za službo. Pri tem bi se morali ozirati na kvalifikacijo in službeno leto, v mnogih slučajih bi se morali vpoštevati tudi gmojni in družinski položaj prosilcev. Tako je bilo prej, dokler so imeli večino v okrajnih šolskih svetih napredni elementi. A sedaj ni več tako. Glavno besedo ima sedaj v vseh okrajnih šolskih svetih — dekan, kot zastopnik cerkve. Kogar on predlaga, ta je prvi v termin. Okrajni šolski nadzorniki in tudi okrajni glavarji igrajo samo poslušnega slugo klerikalne večine, ki je ponekod samo en glas. Po želji dekanaovi sestavljeni tero gre potem

na krajni šolski svet. Tu ima zopet besedo župnik, kot zastopnik cerkve. Vsi udje (po večini krajev) so zopet klerikalei, le učitelj je zastopnik šole. Čudež bi bil, ako bi tukaj kdo drugi, kakor župnik podrl s ternopredlogom. Sestavi se tako, kakor »gospod« hočejo. Prošnja gre potem v deželni šolski svet, kjer pašujejo trije duhovniki, dva kot zastopnika cerkve. Ti končno odločijo, kdo dobi. Dobi službo tisti, katerega je okrajni in krajni šolski svet predlagal, če je klerikalni tero obveljal, kar se navadno vselej zgodi. Usoda ostalih prosilcev pa je s tem zapečaten. Klerikalei niso imeli pred letom dni niti toliko somišljenikov med učiteljstvom, da bi mogli par večrazredne napolniti z njimi. Odkar pa so dobili odločilno moč, ki jo dosledno izrabljajo, so pričeli s svojimi par priganjaci Jaklič, Ravnihar, Štrukelj nasilno gonjo na napredni učiteljstvom. Proglasili so devizo, kdor hoče dobiti kako razpisano mesto, se mora vpisati v »Slomškovo zvezo« t. j. društvo katehetov in učiteljev-mežnarjev. V tem društvu imajo prvo in zadnjo besedo duhovniki, ki hočejo učitelje na lep, »prijateljski« način speljati nazaj v tiste čase, ko so učitelji po župniških čevlje snajžili, v cerkvi ministrirali in pritrkavali, farovškim kuharicam drva žagali, zraven pa s svojimi družinami otepali doma žgance in nezabeljen sok, izvzemši takrat, ko so pri pojedinah v župnišču na mizo nosili in potem za odkodnino poleg par desetice smeli v farovski kuhinji ostanke »gospodov« v sveti zadovoljnosti povžiti. Klerikalni priganjaci a la Jaklič, Ravnihar tedaj podita s trnjevim bičem napredne učitelje v to »Slomškarijo«. In kdo bi zameril učitelju z devetimi otroci, bolno ženo in mesečno plačo 65 gl., če se slednjič res vpiše v »Slomškarijo«, upajoč, da pride bliže Ljubljane, da bode svojo deo vsaj izolirati mogel! In, če se mu pri tem sree krči od duševne bolesti, ko ne bode deležen »dobrote« za svoje mukotrpno delo, temveč za svojo breznačajnost, ki ga bode pekla v dno duše, kadar se je bode spomnil, kdo mu bode to duševno bol počeval se z zaničevanjem?! Nihče! Napredni tovariši ga ne bodo zaničevali zato, pač pa pomilovali in mu — odpustili, saj ko dobi službo, bode

itak »sveže smokve« pokazal klerikalnim priganjajem. Večine učiteljev niso dobili sedaj še, in jo sigurno ne dobe nikdar, a premnogi, posebno učiteljice, so iz strahu se vpisali v »Slomškarijo«, ki je posredovalka za učiteljske službe. Kdor ni vpisan, je sploh škoda, če vlaga prošnjo za kako boljše mesto, ker ta se bode podelila samo »Slomškarijem«. Zgodilo so se že ti-le znani slučaji: Učitelj Jeglič »Slomškar« je bil imenovan nadučitelj v Dobropoljah, dasiravno so imeli soproisilci več službenih let in veliko boljše kvalifikacije, Jaklič je bil takoj imenovan nadučiteljem v Dobropoljah, čeravno je na isti šoli vsled nadzorniških poročil bil najslabše kvalificiran, celo tako, da je moral biti preteriran, ker je v šoli pisal dopise v »Slovenca«, namesto poučeval. Ko je bil za svoje priganjstvo izvoljen za deželnega in državnega poslanca, so na njegovo mesto imenovali extra statum priganjaca »Slomškarjev« — Štruklja. Tako nadučiteljuje na šestrazredni šoli učitelj, ki je komaj 8 let učitelj, starejši in zaslužnejši pa garajo po eno in dvorazrednih šolah. V Kamniku je dobila mesto učiteljice neka Odlasek, ki je fanatična priganjalka za »Slomškarijo«, dasiravno so bile soproisilke mnogo starejše in boljše kvalificirane. Bila je se cel vrsta drugih služb podeljena »Slomškarijem« in »Slomškaričam«, ki so znani kot slabi učitelji, a dobri »Slomškarji«. Na Rakovnik pri Ljubljani je dobil mesto učitelja neki — Labernik, o katerem sami »Slomškarji« priznavajo, da je dvakrat podčrtana ničla kot učitelj. V Smartnem pri Kranju je bilo razpisano mesto učiteljice, izmed vseh prosilk bode dobila neka Kleinmayer, ki je znana »Slomškaričica«. Soproisilke so bile toliko dobro kvalificirane kot one, po službenih letih tudi starejše, ena službuje 6 let, soproisilka ena pa 24 službenih let, a dobila bode ona zato, ker kaplan v Smartnem hoče tako učiteljico, ki bode v cerkvi ob nedeljah in praznikih nadzorovala otroke. Tedaj tukaj ne bode ozir na učiteljski poklic, temveč na cerkveno policijo. Seveda je Kleinmayer znamenita »Slomškaričica«, zato bodedo brali iz prihodnje seje dež. šolskega sveta o njenem imenovanju. Zirovnikovo mesto v Št. Vidu je že

oddano »Slomškarju« nadučitelju Malensku iz Tuhinja. Radovedni smo, kaj bode pretendent na to mesto g. Lavtižar pod Smarno goro, rekel na to. Nadučiteljsko mesto v Mokronogu je že sigurno oddano staremu »Slomškarju« g. Slapšaku, ki je še eden najpoštenjših Slomškarjev. V Mirno peč pride za nadučitelja leč dolejških »Slomškarjev«, znani balenčkar iz Kat. shoda — Pirnat, itd., itd. Ako za eno izmed tu navedenih služb zaprosi najstarejši in najboljši kvalificiran napredni učitelj, je ne dobi, če tudi da za deset rimskih maš. Tako je nastalo med mnogimi, prej naprednimi učitelji pravo dirkanje v neznačajnosti, ko vidijo, da uspehi v šoli, delo izven šole nič ne koristi, (nasprotno še škoduje) da na starost službovanja nihče ozir ne jemlje, ampak se nagrada le štreberstvo in klečeplazstvo. To je korupcija, tako sramotna in grda korupcija, da si je ne moremo misliti grše. Kako bodo taki ljudje brez lastne volje, brez vsakega značaja in tudi lahko rečemo brez vsake poštenosti, ker kdor neopravičeno drugemu odjeda boljše mesta ne ravno pošteno, pravino še enkrat, kako bodo taki ljudje izgojili izročeno jim mladost? Kako sme slovenski narod pričakovati, da bi taki ljudje vzgojili značajno, odločno in pošteno ljudstvo? Korupcija bode izrodila korupcijo, če se ji ne zastavi meja. V našem prejšnjem članku o strahovladi smo rekli, da daje baron Schwarz blagoslov k vsemu, istotako danes trdimo, da baron Schwarz tudi korupciji o podeljevanju izpraznjenih učiteljskih služb daje svoj blagoslov. Odgovornost za to nosi on tem večjo od klerikalne stranke, ker je on dolžan kot namestnik cesarjev pravično podeljevati s cesarskimi razglasi podeljene službe, katere bi se imele priznati onim, ki so po cesarskih zakonih najbolj vredni podelitve, ne pa, da se službe dajo le takim, ki so priganjaci klerikalne stranke. Na spodobnost in poštenost klerikalcev bi bilo ravno tako zaman apelirati, kakor umazanemu hudourniku z zlatim peskom jeziti. Mi smo tukaj pokazali korupcijo, za katero baron Schwarz ve, a je ne skuša odpraviti, temveč jo celo podpira. Napisali bi radi še tretje poglavje pod naslovom: »Klerikalei bodo učiteljstvu plače izboljšali.« To poglavje pa je nemogoče pisati, ker klerikalna stranka nima denarja za učiteljstvo, pač pa za Pavšlarje vodne sile in druge take stvari. Povedati moramo le samo k temu poglavju, da ima danes začasni učitelj plače 23 goldinarjev na mesec, pa naj bode v hribih ali pa v Ljubljani in ko postane čez dve ali tri leta stalen, mu zvišajo prvo leto na mesec za 6—7 K in čez 7 let službovanja dobi prvo kvinkvenijo celih 80 K na leto in če ga sreča doleti, čez 10 let službovanja napreduje v plači za 200 K. Tako, da uči 11 let in ima plače 100 K na mesec, pa 160 K celoletno kot 2 kvinkveniji. Po farovžih pa se valjajo po mehkih blazinah prijatelji učiteljev »Slomškarjev«, ki vlečejo tisočake na leto in imajo še celo vrsto drugih denarnih virov, a učitelj samo — lepe besede.

Deželni zbor Istrski.

V soboto se je deželni zbor istrski sestal k drugi redni seji. — Po večernem paktiranju je prišlo glede deljenja istrskih občin med Hrvatini in Slovenci na eni in Italijani na drugi strani v toliko do sporazumljenja, da se ne bodo vršile šest let nobene občinske volitve v Istri, temveč bodo tekot tega časa opravljali občinske posle sedaj opravljajoči občinski sveti. — Med tem časom — šestih let — bodo v to izbrani poslanci sporazumno študirali zakonski načrt, kako naj se oziroma ali naj se sploh delijo občine ali naj ostanejo v nadalje v sedanjih sestavi.

Seje se je udeležil tudi namestnik princ Hohenlohe. — Izvoljen je bil deželni odbor, in sicer od italijanske strani poslanci: Apolonio, Chersich in Salata, od hrvatsko-slovenske strani: dr. Zuccen in Andričič. — S tem aktom je bila za vselej zapečaten italijanska nadmoč v deželnem odboru, kajti od sedaj se ne bo moglo brez hrvatskih odbornikov oziroma brez obojestranskega sporazumljenja ničesar več skleniti.

K besedi se je prijavil tudi namestnik Hohenlohe, pozivljajoč ponovno poslance in odbornike k resnemu delu v prid ljudstva in v blagor dežele. Poslanci naj se vsikdar znajdejo v skupnem koristnem delu,

LISTEK.

Zadnji rodovine Benalja.

Povest.

(Dalje.)

Dokler je sedela Renata poleg svojega moža v starinski kočiji, se je znala premagovati. Skrbno ga je vpraševala za njegove bolečine in ga tolažila ter ga s prijaznim kramljanjem poskušala razvedriti. Toda ko je prišla v svojo sobo, ko je zaklenila vrata za seboj, so jo zapustile moči. Kakor bi bila vsa utrujena in izmučena, se je vrgla na stol in uprla glavo ob dlan. Njene misli so poletele tja ven v Preserje, kjer je bila Mihaela Kržinarja zapustila pri gospe Tereziji in ta spomin jo je zabolil v dušo tako, da so ji solze stopile v oči. Spoznala je sedaj, da ljubi Mihaela resnično in goreče in da bo vse žive dni neskončno nesrečna, če se poroči s Terezijo Ahčinovo.

Na eno misel pa Renata ni prišla, da bi se namreč ravnala po izgledih drugih žena. Takratna Ljubljana ni bila v npravnostnih stvarih prav nič stroga. Zakonska zvestoba je postala pojem, ki ni imel nobene vsebine. Tudi če se je zgodil kak škandal, ga niti prizadeti niso jemali tragično. Renata je vedela, da bi ji noben človek ne zameril, če bi postala nezvesta svojemu možu, ki je bil star in pohabljen in ki jo je dobi za ženo samo vsled nesreče, ki je dohitela njenega očeta. Če so Ljub-

ljane uvidevali, da nobena ljubezen ni večna in da vsaka ljubezen enkrat ugasne, so uvidevali toliko bolj, da mlada in cvetoča Renata ne more ljubiti starega, bolnega moža.

Toda vžle prepričanju, da bi ji nihče ne zameril, če bi poslušala glas svojega srca, je ni ne enkrat obšla misel, da prizna Mihaelu Kržinarju svojo ljubezen. Obljubila je svojemu možu zvestobo in trden je bil njen sklep, da izpolni svojo obljubo in mu to zvestobo ohrani.

Že zavest, da ljubi Mihaela, da ga ljubi njeno sree proti njeni volji, se ji je zdelo pregrešno in videla je v tem nezvestoto. Toda njene moči niso zadostovale, da bi premagala in zadržala to ljubezen.

Renata je bila vzgojena v samostanu. Ni bila kdo ve kako religiozna, ali izpolnjevala je cerkvene predpise, ker je bilo to oblastveno za ukazano in ker je bila tega vajena. V težkih trenutkih je tudi iz lastnega nagiba skala tolažbe v cerkvi.

Ko se je nekaj dni bojevala s svojo ljubeznijo do Mihaela pa je ni mogla premagati, se je zatekla k staremu kapucinu, ki je bil njen spovednik in ki jo je večasih obiskal tudi na njenem domu. Stari kapucin je Renati ugajal, ker je bil moder in dobrohoten, in ni bil kar nič podobno drugim menihom; seveda Renata še slutila ni, da je bil pater Salezij v mladih letih odlični ofcir in da je vstopil v samostan zaradi nesrečne ljubezni do odlične dame.

Renata je povabila patra Salezija k sebi in mu je zaupala tajnost in bolest svojega srca.

»Vem, da je greh ta moja ljubezen in da sem verolomna žena, a ne znam si pomagati« tako je končala Renata svoje pripovedovanje.

Pater Salezij se ni čudil razkritju, ki je je slišal. V svojem sreču si je rekel: »Ta žena, ki se tako bori proti svoji ljubezni in se tako trudi, da bi se niti v mislih ne izneverila svojemu grdemu, staremu in pohabljenemu možu, je plemenito bitje in bi zaslužila vso srečo.« A povedal tega Renati ni. Dobil je utis, da Renata ne bo več dolgo v stanu kljubovati svoji ljubezni in da se bliža ura, ko bo ta ljubezen prevzela Renato s toliko silo, da bo pozabila na vse in poslušala samo glas svojega srca — in zdelo se mu je, da stori dovolj, če pripravi Renato do tega, da se bo še dalje borila proti svoji ljubezni in ji da moč in pogum premagovati samo sebe, kolikor časa bo pač mogoče.

»Milostiva baronica,« je dejal pater Salezij, »dovolite mi odkritosrečno besedo. Znano mi je, kako se je zgodilo, da sta postali soproga barona Benalje in naravno je, da se je vaše mlado ljubezni željno srce razvnelo za drugaga. Vsak človek na svetu ima pravico do prostora uod solncem in do sreče. Toda milostiva baronica, vi ste se te pravice sami odpovedali. Tu ne pride nič v poštev, da ste hoteli rešiti svojo rodovino, ko ste se poročili z baronom Benaljo. Prostovoljno ste mu obljubili zvestobo in se s tem odpovedali pravici do ljubezni do drugega. Svojo obljubo ste dolžni izpolniti in vem, da jo bodede izpolnili. Vaša ljubezen,

ki vam zdaj prouzoča toliko bolesti ni greh; postala bi greh, če bi jo priznali tistemu, ki ga ljubite. V navadnem žargonu mojih stanovskih tovarišev se imenuje vaša ljubezen skušnjava ali jaz je ne morem tako imenovati, ker poznam vaš značaj. Vaša ljubezen se je porodila proti vaši volji; tudi če je ne zadušite, ne bo greh, samo da ostane skrita v vašem sreču.

Renata je sedela kraj menih in tiho jokala.

»Srce mi bo zgorelo od te ljubezni« je zaihtela, ko je utihnil pater Salezij. Tako bridko je zaihtela, da je starega mašnika zabolelo v dušo.

Izkušeni menih je vedel, da baronici ni treba verske tolažbe, nego dobrega sveta, kako naj zmaga hrepenenje svojega srca in vzlic svoji veliki ljubezni ohrani neljubemu možu obljubljeno zvestobo.

»Hčerka moja,« je rekel pater Salezij mehko, »jaz pojnim vaše gorje in razumem kaj hočete. Radi bi ostali dejansko in tudi v mislih zvesti storjenci obljubi, a strah vas je, da tega ne bodede mogli storiti. Kaj, ko bi prosili tistega, ki ga ljubite, naj nikar z vami ne obneje. Še bolje bi bilo, če zapusti vsaj za nekaj časa Ljubljano; ako mu je to mogoče in ako je njegova ljubezen plemenita, vam to gotovo stori.«

»Ah, saj ne ve, da ga jaz ljubim in saj tudi jaz ne vem, če me ljubi on. Nikdar se nisva izdala in vedno občujeva le kakor se obneje z navadnimi ananci. Časih se mi pač zdi, da me ljubi; sklepam to iz kako-

ga hipnega pogleda ali iz načina njegovega obnevanja. A časih je zopet tako mrzel, tako resen in nepristopen, kakor da mu ni prav nič zanj in da ne čuti zame ničesar. Da, pred nekaj dnevi se mi je celo zdelo, da se hoče poročiti ...«

»To bi bilo še najbolje« je menil pater Salezij, a se je svojih besed kar ustrašil.

»Ne, ne, ne« je v silnem obupu vzkliknila Renata, »le tega ne.«

Solze so se ji vžile in bolest ji je pretresala život tako, da je pater Salezij sprevidel, da tu ni nobene pomoči in da tu ne more ničesar svetovati.

Kljubovala bo svoji ljubezni dokler bo mogla« si je rekel na tihem, »a enkrat bodo njene moči izčrpane in kaj se zgodi potem, vedi bog.«

Glasno pa je pater Salezij še dalje tolažil Renato in ji dokazoval, da mora na vsak način ukrotiti svoje ljubezenske želje, da svoje ljubezni ne sme izdati in da mora ohraniti zvestobo svojemu možu. A njegove besede niso bile več tako tople, kakor prej; ker niso prišle iz srca, tudi v Renatinem sreču niso našle odmeva.

»Kljubovati hočem svoji ljubezni do skrajnosti« je pri slovesu rekla Renata »in skušala bom ohraniti svojemu možu zvestobo — toda — če bi me on ljubil, on, po katerem koprim — oče moj, potem ne vem kaj se zgodi.«

(Dalje prihodnjik.)

a naj nikar ne zanašajo malenkostna nespornost, ki je v dež. zbornice. — Namestnik je obljubil v vsakem oziru dobrohotnost in podporo od strani vlade. — Stavljeneh je bilo par interpelacij, na kar je bila seja zaključena.

Odbornik dr. Zucco se kot deželni odbornik preseli za stalno iz Pulje v Poreč, kjer so nameščeni deželni uradi in kjer je bil naš človek že davno prepotoben.

Na poresčini je nad dve tretjini našega ljudstva, ki je bilo do danes brez vodstva, brez narodnih pravic in brez vsake šole — prepuščeno popolnoma brezvestni italijanski kliki.

Upamo, da se temu po vrlem in sposobnem dr. Zucconu vsaj deloma odpomore.

Velik šhod N.D.O. v Trstu radi štrajka v Ajdovščini.

Včeraj (nedeljo) predpoldne se je vršil v veliki dvorani »Narodnega doma« v Trstu velik javen šhod N. D. O. na katerem je poročal predsednik dr. Josip Mandić o stavki v Ajdovščini in nje uspehu.

Govornik je zbranim delavcem uvodoma razjasnil, kaj je pravzaprav bil pravi vzrok započete stavke. Očrtal je v krasnih in živih besedah vso bedo, trpinčenje in zaničevanje slovenskega delavca v ajdovski predilnici, kjer se z njim ustopalo kot kakim srednjeveškim sužnjem, kjer je nad ubogo slovensko paro vihtel bič germanski brez srčnej.

Ajdovskega delavstva je bilo vsled tolikoletnega zatiranja in trpinčenja že popolnoma apatično nasproti vsemu. — Neverjetno, ali resnično. Siromaki so bili uverjeni, da za njih več ni pomoči. Ko smo lanskega leta — je nadaljeval govornik — prišli v Ajdovščino, da ustanovimo tam podružnico »N.D.O.«, so nam ti siromaki naravnost izjavili: »bratje, zaman naš trud, nam ni pomoči, nam ni rešitve; kajti nad nami vlada že nad 80 let prokletstvo suženjstva in trpinčenja! Ali mi smo jim odgovorili, da smo prišli tja, ker nas kliče dolžnost, rešiti našega delavstva tiranov, zdrobiti spono in verige, ki jih oklepajo, ter jih dovesti do slobode in boljšega gnetnega stanja! — Siromaki tega takrat niso verjeli, ni verjel tudi nasilnik in mogočnik Auman in njegov štab, kateri se z nami kot organizacije, niti pogajati ni hotel.

Ali vsaka sila do vremena. — Dolgo je trpelo in tlačnilo to ubogo slovensko delavstvo v Ajdovščini, ali slednjic po vseh nezaljubljenih dejanjih je vskipela duša tudi tem trpinom. — Dne 4. junija so nam brzojavili, da je položaj nevzdržljiv, naj pridemo takoj v Ajdovščino. Prišli smo tja in se prepričali, da ako ne gremo mi z delavstvom, gre delavstvo brez nas v štrajk, kar bi lahko delavstvu bilo usodopolno, kajti bilo je disorganizirano. — In odločili smo na javnem shodu delati do skrajnega s skupnimi močmi. Sestavili smo ultimatum ter ga poslali vodstvu predilnice, katero nas je imelo tekono 24 ur obvestiti, ako ugodni našim zahtevam ali ne. Odgovor je bil negativen in dan — pozneje je bil napovedan štrajk, napovedan boj tiranom in germanskim brezsrčnejem.

Govornik je tu opisoval razvoj štrajka in nedeljski dogodek, ko je vsled Aumanovih strelav razjarjeno delavstvo demoliralo predilnico. — Nadalje je dr. Mandić povedal, kako je slednjic prišlo do pogajanja, kako so osabežili klonihi glave in morali pristati na glavne zahteve delavstva, radi katerih se je pravzaprav štrajk pričel, namreč: odstranitev tirana predelavca Kovaca, obljubiti, da se čimprej odstrani podravnatelj Ganz, obljubiti in svečano obvezati, da se bo znanprej z delavstvom postopalo človeško v modernem duhu, da se jih prizna kot poštene in slobodne državljane. Povišanje v poletnih mesecih 10% dne in priznanje N. D. O. katere vodstvo sme neovirano vršiti kontrolo nad upravo predilnice in postopanjem njenim z delavci ter o vsaki nepravilnosti posredovati me vodstvom in delavstvom. — Se zavezati, da vodstvo, čim bo svetovni trg boljši, poviša delavcem dnino za 20%.

Štrajk — nadaljuje govornik — je imel torej popoln moralen in tudi materialen uspeh. In ako drugzega ne, dosegli smo, da se je odpravil za vse večne čase iz ajdovske predilnice neznošen srednjeveški absolutizem, da smo rešili delavstvo suženjstva, ki danes jasnega lica — brez zasledovalcev pasjih bičev — stopa po ajdovskih ulicah.

Konečno se je govornik baval z napadi od strani socialdemokracije na njegovo osebo in rekel, da ti napadi pričajo, da je na pravi poti, kajti bog varuj, da bi ga ti hvalili, potem bi bil gotovo na zgrešeni poti. Kritiziral je nesramno pisavo »Lavoratorijak«, kakor tudi namigavanja

nekega slovenskega lista (klici: »Slovenec«!) glede njegovega govora v Ajdovščini, ki ni bilo na mestu.

Dr. Mandić se je v imenu stavkoječih zahvilil zlatemu tržaškemu delavstvu in vsej slovenski javnosti za tolike simpatije in materialne podpore ob času štrajka. Govornik je zaklical: Nadaljujmo zahtevano pot, katero smo nastopili, kajti ta pot vodi nas do zaželjenega cilja: do slobode in boljše bodočnosti slovenskega delavstva in slovenskega naroda! Delavstvo je med kakor tudi po končanem govoru prirejalo dr. Mandiću burne ovacije.

Jeseni zopet obstrukcija?

Pardubice, 31. julija. Poslanec Presl je na shodu narodnih socialcev povedal, da bodo jeseni zopet obstruirali.

Rektor Bertl.

Praga, 31. julija. »Bohemia« piše, da izvolitve rektorja Bertla na češki tehnični naučni minister ni potrdil. Rektorja Bertla je svojčas naučni minister klical na odgovor zaradi tega, ker je obsojal provokacije nemških buršev in profesorjev v Pragi in ker je izjavil, da je solidaren z dijaštvom. V priznanje za njegovo možato postopanje ga je akademski senat češke tehnike letos zopet izvolil rektorjem. Da volitev ne bo potrjena, je bilo vnaprej skoro brez dvomno. Sedaj bo spregovoril senat češke tehnike, ki se doslej še ni oficijelno izjavil o celi aferi Bertl-Stürgkh.

Praga, 1. avgusta. Z ozirom na vest »Bohemia«, da izvolitev rektorja Bertla ni potrjena, se s češke strani trdi, da to ni res. Rektor Bertl je baje že dobil zagotovilo, da bo njegova izvolitev potrjena. Profesor-ski zbor češke tehnike je poslal v časopise izjavo, v kateri ostro obsoja neresnično vest »Bohemia« in zahteva, da se ta novica uradno popravi.

Minister Milovanović o 'veleizdajniškem' procesu.

Pariz, 31. julija. »Temps« objavlja pogovor svojega dopisnika s srbskim zunanjim ministrom Milovanovićem. Minister je dejal med drugim: »Razume se, da se za ta proces zanimajo tudi na Srbskem v veliki meri. Žal, da ne postopajo kar najstrožje le proti obtožencem in njih zagovornikom, temveč da kažejo tudi zelo malo obzirov na Srbijo in nje kralja. Želimo, da se proces kmalu konča. Nikdo ni za to agital, da se Hrvaška odtrga od habsburške monarhije in priklupi Srbiji.«

Sestanek ruskega carja in francoskega predsednika.

Cherbourg, 31. julija. Ruske vojne ladje so priplule popoldne ob 2. Predsednik republike Fallières se je podal takoj v spremstvu zunanjega, vojnega in mornariškega ministra ter ruskega poslanika na carsko ladijo »Standard«.

Cherbourg, 31. julija. Na krovu carske jahte je predsednik Fallières pozdravil najprej rusko carsko dvojico. Nato se je podal car v spremstvu predsednika na francosko križarico »Galilei«. Pozneje je car obiskal predsednika na krovu ladje »Verité« ter se je nato vrnil na jahto »Standard«.

Kreta.

Carigrad, 21. julija. Takoj po otvoritvi parlamenta se mu bo predložila vladna predloga glede na spremembo stare ustave. Pravice šahove bodo omejili ter mu bodo prepustili skoro samo reprezentacijo. Volitve bodo šele, ko bodo zadušeni nemiri v provinciji.

Petrograd, 31. julija. Nikakor ni res, da bi bila perzijska vlada Rusiji sovražna, kakor so to poročali nekateri listi. Nasprotno je med nacionalisti zrasla stranka, ki je za rusko-perzijsko zbliznaje.

Berolin, 31. julija. Včeraj je bil, kakor se poroča iz Teherana, slavnostni veliki sprejem. Vse diplomatični zbor sta sprejela šah in regent dopoldne ob 11. za slavnostnih ceremonij.

Rim, 31. julija. »Corriere della sera« poroča iz Carigrada: Turška vlada je izdala mornarici ukaz, naj bo pripravljena za odhod na Kreta. Ne-ka parobrodna družba je dobila povelje pripraviti več parnikov za prevoz čet na Kreta.

Španija.

Revolucija.

Madrid, 31. julija. Uradno: V Barceloni vlada popoln mir, mnogo oseb je bilo aretiranih.

Barcelona, 31. julija. Pri zadnjih nemirih je padlo tu nad 400 ljudi. Včeraj zjutraj so zgrabili 70 ustašev in so jih sumarično ustrelili.

Madrid, 31. julija. Položaj v deželi se je zboljšal.

San Sebastian, 31. julija. Uradna poročila so vseskozi ugodna: povsod je zopet mir. Subskripcija za

poklicane rezerviste uspeva jako dobro.

Berolin, 31. julija. »Lokal-anzeiger« poroča iz Madrida: Danes prevladuje zopet optimizem. Po uradnih poročilih je popolen mir v Taragoni, Lagranji, Bilbao in Saragozi. General San Jago poroča iz Barcelone, da je vstaja udušena.

London, 31. julija. Iz Madrida se poroča: V ponedeljek ima izbruhni generalna stavka. Dva poka, ki sta bila na poti v Melilo so zadržali. Žurnalisti ne smejo priobčevati nobenih poročil o položaju.

Boji v Maroku.

Melila, 31. julija. Dospelo je 1600 mož infanterije in 180 mož artilerije; 230 ranjenecv se je odpeljal v Malago.

London, 31. julija. Položaj je vedno resnejši. Govori se o možnosti francosko-nemško-angleške intervencije. Situacija je neprijetna, ker je sedaj naenkrat spet na površju maroško vprašanje.

Figuras, 31. julija. Od 600 poklicanih rezervistov sta se oglasila le dva.

Madrid, 31. julija. Oblast: so izdale naredbo, v kateri strogo prepovedujejo objavljati v časnikih vesti o vojni in o ustaji.

London, 31. julija. Korespondentov štirih velikih angleških časopisov so bili iz Španije izgnani. Angleška vlada se je pritožila.

„Veleizdajniški“ proces v Zagrebu.

V soboto je zagovornik dr. Hinković stavljal predlog, naj se na razpravi prečita: 1. člen 25. berlinske pogodbe; 2. zakoni in naredbe, ki se tičejo konvencije, sklenjene med Avstro-Ogrsko in Turčijo in 3. vladarjev manifest, s katerim je raztegnil svojo suvereniteto na Bosno in Hercegovino. Ta svoj predlog je utemeljeval s tem, da se v obtožnici napačno označuje monarhija kot edinstvena zveza, Bosna in Hercegovina pa kot integritetno del te monarhije. Državni pravdnik je nasprotoval temu predlogu.

Zagovornik dr. Budisavljević je predlagal, naj se v sodno dvorano pozovejo vsi obtoženci, da se jim s tem omogoči, da lahko samostojno stavijo svoje predloge. Senat je na to zaključil, da se pokliče v dvorano 23 obtožencev, tisti, »ki so se vedli mirno.« Na to je dr. Budisavljević predlagal, naj se zaslišijo prič, ki bodo dokazale, da srbske poljedelske zadruge niso zasledovale nobenih separatističnih teženj, da niso delovale na bojkot proti Hrvatim, marveč da se nahajajo v najozižji zvezi s »Hrvatskim gospodarskim društvom«, z »Zvezo hrvatskih kmetijskih zdruag« in s »Hrvatsko poljedelsko banko«. V celem je predlagal 19 prič.

Zagovornik dr. Lev Mazzura je predlagal, naj se prečitajo raznovrstni dokumenti in izjave raznih uglednih hrvatskih politikov in državnikov, ki pričajo, da so Srbi, živčeni na Hrvatskem, že od pamti-veka nazivali s srbskim imenom in da so jih tudi oblastva priznavala kot Srbe.

Zagovornik dr. Gustav Gaj je v imenu svojih klientov M. Mitrića in Vaso Vukdragovića predlagal, naj se povabi 23 svedokov, ki bodo dokazali, da v Okučanih ni bilo nobene velikosrbske propagande, da nihče ni slavil kralja Petra in da sploh ni nihče deloval na to, da bi se bojkotiralo Hrvate in odtrgala Hrvatske od države. Posebe je še predlagal, naj se zaslišijo svedoki Babić in Matić iz Zemuna in Janko Matić iz Okučanov, ki bodo izpričali, da v čitalnici v Okučanih ni bilo slike kralja Petra, pač pa kip pesnika Zmaja Jovana Jovanovića. Končno je še predlagal 25 novih prič.

Dopisi.

Iz Belokrajine. Težko je najti kraj, ki bi bil v gospodarskem oziru tako zapuščen, kakor je ta majhen del Belokrajine. Zadnji šhod v Gradcu, ki je bil sklican od c. kr. glavarstva, je bil živa priča bede in revščine našega ljudstva. Same tožbe so se slišale in obile prošnje kmetov, ki so prišli iz najbolj oddaljenih krajev, so bile obupen klic po pomoči, kajti njihove moči so opesale in ne morejo več dalje. Vse, kar bi se moralo za Belokrajino storiti, je ostalo samo pri obljubah. Med tem ko se drugim okrajem dela vodovode, gradi ceste in železnice, nimajo za ubogo Belokrajino niti vinarja. Železnica, ki nam je bila obljubljena že pred 20. leti in še več, še zdaj najbrž ne bode delana; cesta iz Rudolfovega, ki so jo začeli popravljati, je dodelana samo na polovico do Suhorja in zdaj delo stoji, oblast se več ne zmeni za to — sedaj si pomagaj Belokranjec sam kakor znaš in kakor ti je po volji. Deželne ceste v Belokrajini so pa

pod vso kritiko. Deželni odbor se ne zgame, obljublja se nam samo, da se začne z gradbo prihodnje leto, kar se pa ponavlja že mnogo časa, tako da so že vsi obupali in nihče več ne verjame na resnost teh obljub. Mogoče bi še kaj kupcev prišlo po vino v naše kraje, toda samo strah pred temi res škandaloznimi poti jih odvrača in odbija od naših krajev. Tako ni čudno, da ostane ves pridelek kmetu doma in povsem resnične so besede, ki jih je izgovoril neki kmet: »Lačen, raztrgan sem, nimam niti vinarja pri hiši — a vsak dan sem pijan.« O kakšnem vodovodu pa pri nas sploh govoriti ni. Edino Semič in Črno-melj sta tako srečna, da imata vodovod, večji del Belokrajine pa sploh vode nima. Vasi: Suhor, Lokvica, Bošinja vas, Grabovec, Radovica, Krvavčji vrh, Črešnjevec itd. sploh nimajo nič vode. Ljudje morajo piti kapnico, v kateri je polno črvov itd., ker po več tednov stoji v umazanih posodah, navezani so na umazane luže, kjer napajajo živino, pijejo sami, perejo perilo, kuhajo s to vodo itd. Ni čudo potem, da razsaja vedno kakka nalezljiva bolezen po teh vaseh. Ako je pa suša, tedaj so vse te vasi sploh brez vode in ako hočejo živino napajati, morajo hoditi po več ur daleč, da pridejo do vode. Sedaj je razširjena skoraj po vseh navedenih vaseh škrlatinka in ljudje so primorani v nekaterih vaseh prati perilo bolnih otrok v vodi, katero potem rabijo za napajanje živine, za kuhanje itd. In vsega tega ne vidijo naše oblasti, ne vidijo naši dični »ljudski prijatelji« S. L. S., ki imajo zveste pristaje v naših krajih. Tembolj pa čuti to naš belokranjski kmet in pride dan povračila.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 2. avgusta.

+ Poglavlje o edinosti. V zadnjem času piska »Slovenec« neprestano na svojo piščalko pesem o edinosti in o narodni slogi. Lepa je ta pesem in simpatična tudi. Niso pa simpatični tisti ljudje, ki brenkajo sedaj to pesem na vse pretege. Naša stranka je bila vselej za skupno postopanje obeh slovenskih strank na narodnem polju in za skupni narodni odpor proti sovražnikom. Zgodovina zadnjih desetletij to dokazuje nepobitno! Toda tisti, ki niso hoteli ničesar vedeti o skupnem narodnem odporu in o potrebnem edinstvu na narodnem polju, so bili klerikaleci, ki sedaj najglasneje pojo pesem o edinstvu. In ti klerikaleci bi naj sedaj posteno mislili s svojim pozivom k edinstvu? Timeo Dimaos et dona ferentes! Zivo so nam še v spominu septembrski dnovi. Ves narod je takrat hrepel po tem, da se vsaj začasno pokoplje bojno kopje in da se sklene med slovenskimi strankami vojno premirje. Napredna stranka ni niti trenotka pomišljala ustreči tej splošni narodni želji. Ob grobu septembrskih žrtev sta oba voditelja napredne stranke dr. Tavčar in župan Hribar slovesno izjavila, da je narodno - napredna stranka pripravljena utakniti meč v nožnice ter poudati nasprotni slovenski stranki roko v posteno premirje za borbo proti narodnemu sovragu. Vse napredno časopisje je soglasno in brez pridržka pritrjevalo tej izjavi voditeljev ter po lastni inicijativi prekinilo vsako polemiko proti klerikalnem. In klerikaleci? Oholo so odklanjali vsako kakršnokoli sporazumljenje, njihovo časopisje pa se je naravnost norčevalo iz stremljenja, da se med napredno in klerikalno stranko uveljavi nekaj modus vivendi. Ako bi šlo po volji klerikalnih prvakov, bi tudi v septembrskih dneh ne bilo prišlo do nobenega premirja. Toda javno mnenje, volja vsega naroda je bila to pot silnejša, kakor volja posamnikov. Pod pritiskom javnega mnenja so se klerikalni veljaki godrnjaje udali in so molče dovolili v premirje. V znamenju premirja se je takrat sestel deželni zbor kranjski. In takrat so klerikaleci pokazali, kako razumevajo oni to premirje in narodno edinstvo! Napredna stranka naj bi lepo molčala in kimala k vsemu, kar bi klerikaleci ukrenili, skratka bila bi naj samo najskromnejši privesek klerikalni stranki. Že takrat se je pokazalo, da si klerikalci tolmačijo premirje tako, da naj bi klerikalna stranka neomejeno in brez vsakega odpora vladala, napredna stranka pa bi ji naj pokorno hlapčevala ter k vsaki stvari, ki bi jo klerikaleci ukrenili, rekla svoj da in amen. K vsemu temu še pride, da so klerikalci najnavdušenjeji zagovorniki barona Schwarza, o katerem je vsa slovenska javnost prepričana, da je eden najhujših germanizatorjev, kar jih je kdaj bilo na Kranjskem; po septembrskih dneh bi bilo tega človeka lahko mogoče odstraniti iz dežele, a tisti, ki so ga držali, so bili klerikaleci. V znamenju premirja so na to klerikalci uveljavili v deželi najhujšo strahovlado. Z vso brezobzirnostjo so jeli preganjati vse

učiteljstvo in uradništvo, ki se ni dalo slepo vpreči v klerikalni jarem. V znamenju premirja so hoteli iztisniti iz »Kmetijske družbe« vse naprednjake in ob zvokih prelepe pesmi o narodnem edinstvu so volili v predsedstvo »Deželne vinarne zadruge« ne naprednjaka Slovenca — marveč Nemca Barbo! — Takšne so avspicije »narodne edinosti«, ki bi jo radi klerikalci uveljavili! Vzpricho tega se pač ni čuditi, ako klerikalna pesem o »narodni edinosti« ni v »skupnem narodnem odporu« ne najde navdušenega odmeva na strani narodnonapredne stranke! Za posteno edinstvo smo bili vselej, za edinstvo pa, ki bi bila samo krinka za klerikalno strahovlado in vladodržnost, pa ne homo nikoli!

+ Socialno - demokratičen shod. Včeraj dopoldne se je vršil na vrtu ljubljanskega »Narodnega doma« shod, ki ga je sklicala slovenska socialno - demokratična stranka. Glavni govornik Etlbin Kristan je govoril o notranjem političnem položaju in o vzrokih sedanje druginje. Ostro je kritiziral postopanje klerikalne stranke in nje voditelja dr. Susteršiča, ki je iz popolnoma osebnih razlogov, iz polhpnosti po ministrskem fraku preprečil nadaljno zasedanje državnega zbora ter s tem onemogočil sklepanje o raznih ljudstvu koristnih zakonskih načrtih, kakor so pred vsem trgovinske pogodbe z balkanskimi državami in starostno zavarovanje. »Sloven. ljudska stranka« ni niti slovenska, niti ljudska, to je v zadnjem času prav eklatantno pokazala. Govornik je prav ostro napadal tudi dunajsko vlado in ministrskega predsednika barona Bienenrtha. Kristanov govor so poslušalci, ki se jih je zbralo nad 700, prav burno akklamirali. Klerikalec se ni oglašil k besedi noben, da bi bil zavračal teška očitanja govornikova.

+ Čudno postopanje. »Narodni dnevnik« naznanja, da išče »Südmärka« za Ormož nemškega odvetnika, dasi je tam že eden nemški odvetnik, znani predsednik nemškega narodnega sveta dr. Delpin. Z druge strani pa se sliši, da se je mislil tam naseliti mlad slovenski odvetnik, ki pa se mu je od voditeljev to odsvetovalo, češ, eden slovenski odvetnik zadostuje. To je naravnost narodno lopovstvo ali vsaj neumljiva omejenost, da se odvraca slovenskega delavca iz kraja, kjer nemstvo rapidno napreduje. Če si upata dva nemška odvetnika izhajati v popolnoma slovenskem okraju, bi lahko izhajala tudi dva slovenska.

+ Javno vprašanje. »Slovenski Narod« je poročal, da se poteguje za ravnatelja slovensko - nemške gimnazije v Celju gosp. prof. Šorn, ki je prestavljen v Maribor. Vprašamo g. profesorja, ali je res, kar piše priloga »Grazer Tagblatt«, znane »Deutsche Stimmen« dne 13. julija, namreč, da je abiturient Josef Schorn »deutscher Volkszugehörigkeit« in če je to res, kako misli kot ravnatelj vzgajati izključno slovensko gimnazijsko mladino v Celju, če je svojega sina vzgojil za nemčurja.

+ Iz železniške službe. Namesto postajenačelnika Ingliča v Kranju pride g. oficijal Kokaalj iz Ljubljane, na Kokaļevce mesto pride g. A. Prevc, postajenačelnik v Skofji Loki, postajenačelnik v Podnartu g. K. Ogoreutz v Skofjo Loko in pristav gosp. J. Bačič in na Jesenicah kot postajenačelnik v Podnart.

+ Imenovana sta pri dež. vladi koroški rač. oficijal Jilg za preglednika, asistent V. Nagl pa za oficijala.

+ Imenovanje. Za definitivnega policijskega komisarja je imenovan dr. Stanisl. Trnovec v Ljubljani.

+ Iz primorske finančne službe. Imenovana sta finančni tajnik V. Marušič za višjega inšpektorja finančne straže II. razr. in finančni komisar dr. Franc Dorčič za finančnega tajnika, oba v okrožju finančnega ravnateljstva v Trstu.

+ Iz davčne službe. Davčni oskrbnik J. Oblak je imenovan za nadoskrbnika za okrožje finančnega ravnateljstva v Ljubljani.

+ Iz poštne službe. Poštni kontrolorji so postali višji oficijali Fr. Letis, J. Hvala, M. Kušcer, L. Wisjan, A. Korschner, B. Sauli in A. Pelikan in oficijali R. Arming, O. Uršchitz, P. Pogatschnigg, D. Brencich, V. Weber in Fr. Pagnacco za Trst, J. Sirkni za Ljubljano in W. Hahn za Pulj.

+ Iz šolske službe. Deželni šolski svet je odobril otvoritev tretjega razreda na zasebni dekliški šoli »Mladika« in nameščenje gđe. Marije Gomilšek kot učiteljice na tem zavodu.

+ Prireditve telovadnega društva »Sokol II.« v Hribarjevem gaju pri Kolesiji je uspeva v vsakem ozi-izbornu. Jedro vse prireditve je bila javna telovadba. Vsi telovadci, ki so nastopili, so rešili svojo nalogo tako izvrstno, da jim je treba izreči v vsakem oziru popolno priznanje. »Sokol II.« sme biti ponosen na tako izvežbano vrsto izbornih telovadcev.

Za njih vzgojo gre vsa hvala in priznanje njihovemu požrtvovalnemu in vztrajnemu bratu načelniku. Po javni telodvabi se je pričela animirana ljudska veselica. Za okusno jed in dobro pijačo je bilo izvrstno preskrbljeno. Vse to se je nudilo v lepo opremljenih šotorih, v katerih so z veliko ljubeznivostjo in trudoljubnostjo stregle požrtvovalne gospe in dražestne gospodične iz šentjakobskega in trnovsko-krakovskega okraja. Za mladino je bilo prirejeno plesišče, kjer so se mladi pari pridno vrteli ob zvokih domače harmonike. Pri veselici je sodelovala »Slovenska filharmonija«, ki je neutrudno svirala pozno v noč. Veselica je trajala malodane do ranega jutra in je prirediteljem donesla popoln gnetni in moralni uspeh. Omeniti nam je, da se je prireditve udeležil odlični gost, starosta hrvatskega »Sokola« v Varaždinu, g. dr. Pero Magdić, poslanec v hrvatskem saboru in v peštanskem parlamentu.

— **Politično in izobraževalno društvo za vodmatski okraj** je imelo včeraj v gostilni ge. Draščkove veselico, ki je bila prav dobro posečena. Daljše poročilo o tej dobro vspehi veselici priobčimo jutri.

— **Za »Družbo sv. Cirila in Metoda«**. Lep vzgled rodoljubja je dal neki razred novomeške gimnazije, ki je ob zaključku šolskega leta zbral za našo »Družbo« 7 K 30 v. Naj bi posnemali te mlade rodoljube tudi drugi razredi in zavodi. Hvala!

— **Izpraznjena srednješolska mesta**. Od 25. do 30. mal. srpana so bil razpisana sledeča mesta: Veronik: Znojmo (g. 10. VIII.). Zgodovina - zemljepisje: Novo mesto na Dolenjskem (g. 15. VIII.). Znojmo (dekl. lic. proviz. mesto. 20. VIII.). Prirodopisje: Znojmo (dekl. lic. proviz. m. 20. VIII.).

— **Deželno društvo pisarniških oficijantov in pomočnikov** je imelo včeraj popoldne v hotelu »Ilirija« svoj letošnji redni občni zbor. Otvoril ga je predsednik gosp. Stegnar, ki je izvajal, da je položaj pisarniških oficijantov neznošen. Akoravno morajo opravljati posle državnih uradnikov, jih država vendar neče pripoznati za enakovredne s temi. Dosedanji sedemletni boj je bil domalega brezuspešen. Skoro nobena zahteva se ni izpolnila. Iz tajniškega poročila posnamemo, da je društvo imelo 79 članov, od teh jih 34 biva v Ljubljani. V preteklem letu je bilo 12 odborovih sej. V blagajnici je 262 K 63 vin. gotovine. Predsednik poroča nato o zakonskem načrtu, ki se predloži državnemu zboru in ki so ga obljubili podpirati poslanci vseh struj. Zahteva se definitivum, izboljšanje plač, pošten avanzma in da se pisarniški oficijantje in pomočniki pripoznajo državnim uradnikom. Izvoljeni so bili nato z vsklikom: predsednikom g. A. Stegnar, v odbor gg. Bischof, Frank, Jeršan, Kadunc, Kamenšek, Logar, Maly, Robida in Urlep, namestniki odbora gg. Babič, Pirtako in Semen ter preglednikoma gg. Sever in Seljko. — Končno je še občni zbor izrekel svojo zahvalo predsedniku gosp. Stegnarju za njegovo dosedanje požrtvovalno delovanje.

— **Bronasto Prešernovo plaketo**, ki je bila razstavljena pri Schwentnerju, je kupila mestna občina. — Umetnik, ki je bil učence znamenitega medaljerja prof. Marchalla na Dunaju, je napravil od te plakete manjše posnetke, ki se dobivajo po 15 K in tudi prav majhne, ki služijo za obeske. Opozarjamo na gorenje posnetke po 15 K zlasti društva za slepce, da morajo napraviti kako darilo.

— **Redni občni zbor akad. fer. društva »Sava«** se je vršil 31. julija v ljublj. »Narodnem domu«. Vsled sklepev tega občnega zbora so se omogočili načrti reorganizirati svobodnemiselno slov. dijaštvo in ustvariti zdrav temelj za uspešno delovanje. V novi odbor je bil soglasno per acclamationem izvoljeni tov. Rudolf Est, odbor se je pa sledeče konstituiral: podpredsednik tov. Rasto Urbančič, tajnik Miroslav Kuhnclj, blagajnik Mirko Sos, gospodar Milko Naglič, odbornika Rudolf Kralj in Karl Pozencl, preglednika pa Kranjcl in Vinko Lapajnc. Ker se kaže potreba popraviti in zboljšati pravila in povečati društvo delokrog, izvolil se je »odsek za premembo pravil«, čigar člani so tov. Dekval, Fr., R. Est, Kranjcl in Milko Naglič. Akad. fer. društvo »Sava« je na predlog tov. M. Nagliča soglasno sklenilo ustanoviti »organizacijski odsek«, ki se je sledeče konstituiral: predsednik Milko Naglič, tajnik M. Kuhncl, nam. F. Dequal in odborniki Est in Kandare. Ta odsek bo izdelal načrt za organizacijo vsega svobodnemiselnega dijaštva, kateri se predloži o Božiču zastopnikom vseh svobo-

domiselnih akad. društev v odobrenje in ki bodo volili eksekutivno svobodnemiselnega narodno-naprednega dijaštva. Ko dozore dela v organizacijskem odseku, pošljemo bratskim društvom obširnejša poročila in upamo, da bodo sprejeta z istim veseljem, s katerim gremo mi na to ravnotako težavno, kot koristno delo. Org. odsek bo tudi vodil priprave za otvoritev velike javne knjižnice, katero ustanovi O. s. n. n. d. skupno s »Savo«. Občni zbor se je končno odzval svoji narodni dolžnosti in sklenil prispevati za anti-Rosseggerjev sklad 200 K. Veliko skrb bo polagalo akad. fer. društvo »Sava« tudi na ljudskoizobraževalno delo in tov. M. Naglič otvori jeseni ciklus javnih predavanj. Tako se bodo sadovi tega občnega zbora kmalu zaznali v vsej naši javnosti in pokazali, da so čitki glede nedelavnosti liberalnega dijaštva in specielno ljubljanskega »Save« neprimerni in neresnični. Tovariši, z novimi močmi na delo!

— **Na adreso načelnštva tukajšnje železnične postaje**. Sinoci se je pripeljalo z gorenjskim vlakom ob 9. v Ljubljano toliko občinstva, da se je v vozovih, kakor potem na peronu juž. kolodvora v pravem pomenu besede: vse trlo. Pa mesto da bi se bila odprla za izhod tisočerega občinstva oba izhoda na stečaj, odpr! In tu so morali ljudje gnesti se posamezno naprej in oddajati pertirju svoje vstopnice. Občinstvo se je zaradi te sekature in tega postopanja glasno pritoževalo, zakaj se ga zadržuje in maltretira, ko konduktor vender že v vozu kontrolira vstopnice. Vrtar si ni mogel pomagati sam, pač pa je moral na račun juž. železnice marsikatero ostro požreti. Načelnštvo železnične postaje prosimo s tem uljudno, da napravi vsled ogromnega nedeljskega prometa v tem oziru red, ker nereda je občinstvo že — sito!

— **Odborova seja akad. fer. društva »Sava«** se vrši v sredo, 3. avgusta ob 1/9. zvečer v »Jugoslovanskem hranu«. Tej sledi seja »odsaka za premembo pravil«. V torek, 2. avgusta ob 6. zvečer pa ima »organizacijski odsek« svojo sejo v »Političnem in izobraževalnem društvu za dvorski okraj« (Pred igriščem št. 3). Odborniki, udeležite se polnoštevno!

— **Nov seznam knjig za ljudske knjižnice**. »Prosveta« izda v najkrajšem času seznam knjig primerenih za ljudske knjižnice v drugem spopolnjenem in povečanem natisu. Knjige bodo urejene po povsem novem, preglednem in enostavnem sistemu; zato bo ta seznam vsakomur dragocen kazipot za smotreno ustanavljanje in spopolnjevanje ljudskih knjižnic. Obsegal bo knjige za male in srednje knjižnice, v uvodu pa obširna navodila za ustanovitelje in knjižničarje. Opisana bodeta dva na čina knjižničarjevega poslovanja; eden za male, drugi za večje knjižnice. V inseratnem delu naj bi inserirali predvsem knjigotržci in knjigovezi. Obširneje spregovorimo o seznamu, ko izide.

— **»Na Osojahu«** se baje v zadnjem času sestajajo razni mlajši gospodje, ki služijo pri naši deželni vladi. Poročajo se nam razne zanimivosti, ki pa jih za sedaj še pokrijemo s plaščem krščanske ljubezni. Če pa bo potreba, bomo o raznih pikantnih dogodkih spregovorili nekoliko jasneje.

— **Umrla je v deželni bolnici** v Ljubljani ga. Slavica Dornik, roj. Köchl, stara 25 let. Počivaj v miru!

— **Menjava starih desetgoldinar-skih bankovcev** z datumom 1. maj 1880 je možna le še do 31. avgusta. Po tem roku banka ni dolžna izmenjati omenjenih bankovcev.

— **Požar v Št. Vidu pri Zatični**. Včeraj popoldne je nastal v Št. Vidu pri Zatični požar, ki je vpepelil 6 hiš z gospodarskimi poslopji škoda velika. Kako je nastal ogenj še ne ve.

— **Zopet nova Ciril-Metodova podružnica na Dolenjskem**. V nedeljo dne 25. m. m. je bil v Toplicah pri Novem mestu ustanovni občni zbor nove Ciril-Metodove podružnice. Za ustanovitev sta si pridobila največ zaslug gg. nadučitelj Dav. Matko in učitelj Gregorc. Shod je bil na lepem restavracijskem vrtu g. župana Iv. Sitarja z ogromno udeležbo. Razum kmetijskega ljudstva je prišlo tudi mnogo kopskiških gostov. Gosp. župan je pozdravil shod v imenu občine, sploh se mora z veseljem zadoščenjem konstatovati, da so topliški rodoljubi obeh političnih strank zastopani pri podružnici. Kot neposredni sosedje nemških Kočevarjev vidijo, kako so Nemci složni pri svojih bojnih društvih, kako ste se obe politični stranki Kočevarjev zedinili na boj proti Slovincem. Potovalni učitelj glavne družbe gosp. Ante Beg je tudi govoril v tem smislu. V znesenih besedah je nato razlagal g. učitelj Gregorc brezmiselnost nemškega in potrebo pouka v materini besedi za slovenske otroke. Tudi gospod nadučitelj Matko je povedal marsikaj stvarnega in poučnega v svojem otvo-

ritvenem govoru. Gosp. župnik Erzar je razložil v kratkih besedah z vso miroljubnostjo in strpljivostjo svoje stališče. V novi odbor so bili izvoljeni sledeči gg.: Dav. Matko, predsednik; Iv. Sitar, podpredsednik; Drag. Gregorc, tajnik; Jos. Kavčič, blagajnik; Adolf Pečjak in Ant. Klinc, namestnika. Pregledovalca računov gg. Jos. Zupanc in Iv. Rakoše. Po zborovanju se je razvila prav prijetna zabava na korist družbi.

— **V nedeljo, dne 8. avgusta, na Uneo!** Kakor smo že poročali, napravita v nedeljo, osmega avgusta t. l., cerkniška in unška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda skupno veliko vrtno veselico na vrtu g. Aug. Boleta na Uncu v prid družbi sv. Cirila in Metoda. Veselični odbor se neumorno trudi, in že naprej lahko pričakujemo, da bo veselica uspeša kolikor možno najlepše. Pri veselici igra vojaška godba c. in kr. pehotnega polka iz Pulja. Na velikem veseličnem prostoru bo postavljenih pet paviljonov, v katerih bodo prodajale požrtvovalne narodne dame in ljubke gospi različna jedila, pecivo, šampanjec, butelska vina, namizna vina, pivo, črno kavo in cigarete. Na razpolago hodo tudi krasni šopki, razglednice družbe sv. Cirila in Metoda itd. Za plesalce je izborno preskrbljeno. Takozvani »letni salon« na vrtu g. Beleta bo spremenjen v plesno dvorano, ki bode ozaljšana z zelenjem in mnogobrojnimi belo-modro-rdečimi zastavicami. — Kogar ples ne zanima, tega bodo navduševale mile naše slovenske narodne in umetne pesmi nalašč zato sestavljenega pevskega zbora. In nazadnje bo pa gotovo vsak izmed udeležencev prav rad poskusil svojo srečo pri srečolovu. Dobitki, katere so darovali tukajšnji narodnjaki in narodnjakinje, bodo že sami na sebi nekaka privlačna moč, in gotovo se ne bode nihče kesal, če žrtvuje par desetice. Čim več udeležencev bode, tem neprisiljenejša bode zabava in tem več dobička bode imela naša prekornostna družba sv. Cirila in Metoda.

— **Knjižnica »Prosvete« v Doiskem** je ena izmed najstarejših Prosvetinih ljudskih knjižnic. Prijazna vasica je pred leti z navdušenjem sprejela Prosvetin dar in ga znala tudi ceniti. Vzlic temu je število čitateljev v zadnjih dveh letih zelo padlo. Krive so ondote gospodarske razmere; kar je mladega, gre v Ameriko, fantje in dekleta, komaj da odrasejo šoli; doma ostanejo le starčki in stare ženske, med katerimi je seveda še dokaj analfabetov. Razume se, da skušajo klerikanci s svojim terizmom odvrniti še ostale čitatelje od Prosvetne knjižnice; zagnali so strašanski krik, češ, da izposojuje »Prosveta« »lutrške bukve«. Ko to ni pomagalo, so ustanovili v sosednji vasi v Dolu »izobraževalno društvo« s knjižnico, kjer pa ne dobiš drugega kot Mohorjeve knjige in cel kup molitvenikov, iz ostale literature pa le knjige, ki nosijo pripombico: »z dovoljenjem premil. škofa«. Pametni vaščani pa niso sedli na ta lim, temveč tako pridno prebirajo Prosvetne knjige, da jih večinnma že vse poznajo; zato bo vzela »Prosveta« stare knjige nazaj in poslala v Dolsko nove.

— **Knjižnica »Prosvete« v Domžalah**, ki se je o Veliki noči popolnoma prenovila, zelo lepo uspeva. Ima 40 čitateljev, izmed katerih je 30 izredno pridnih; število čitateljev pa konstantno narašča, dasi je poletje najneugodnejši čas za knjižnice. Zato je odbor »Prosvete« sklenil, da se popolni domžalska knjižnica z novejšimi slov. knjigami.

— **Kam so izginile razglednice?** Letoviščnik z Gorenjskega nam piše: Pretekli ponedeljek sem dal na Bledu na pošto več razglednic, naslovljenih na Dobravo, pošta Javornik. Te razglednice do sobote niso še prišle na Dobravo, dasi ja ta vasica v neposredni bližini Bleda. Kje so ostale, na to vprašanje bi želeli točnega odgovora!

— **Za škrlatinko** so oboleli trije otroci železniške čuvaja čuvajnice št. 76 pri Medvodah.

— **Letovišče Bled** je obiskalo do 26. julija 2946 gostov, ki so se vpisali v kopsališko listo.

— **Zgorela je v četrtek** v Bistri Galietova tovarna za rezanje lesa z vsemi napravami in celim skladiščem. Kako je nastal ogenj se ne ve. Škoda je jako velika. Podjetje je bilo zavarovano pri »Nord Britisch«.

— **Utonil je v Savinji v nedeljo** popoldne šolar Franc Golec iz Sevc pri Laškem. Ko so otroci videli, da se potaplja, so zbežali in nikomur nič povedali. Šele zvečer je povedal en dečko svoji materi, na kar so šli utopljenca iskat in ga šele drugi dan dobili.

— **Ubegli kaznenec**. V Reki je ušel iz ječe na neznan način radi goljufije na štiri leta obsojeni Molnar, vlomil je v pisarne drž. pravdnštva ukradel 1000 kron in pobegnil.

— **Dvojna mera**. Iz Celja se nam piše 1. avgusta: Koncem julija je sklenila naša okoliška deška šola šolsko leto. Vse druge šole v mesta so imele normalen sklep vkljub temu, da so radi škrlatice bile tudi zatvorjene; le ubogi dečki, ki posejajo okoliško šolo,

morali so tri tedne dalje ob najhujši vročini čisto brez potrebe hoditi se kuhat v prostore, ki so v zdravstvenem oziru povsem nedostatni. To je bil menda najnovejši način negovanja higijene od strani šolskih oblasti. In napram taki nečuvni brezobzirnosti ni bilo nikogar, ki bi se bil energično postavil po robu!

— **Obesil se je na skednju** svojih staršev v Predtrgu pri Radovljici 15letni čevljarji vajenec Janez Erman. Vzrok hipna blaznost.

— **Brata zaklal**. V ponedeljek je 25-letni Franc Pistotnik, posestnikov sin iz Šmartna v Tuhijski dolini, cel dan popival, prišel domov pijan in hotel zadaviti svojega očeta. Ko je mlajši brat Janez to videl, je zgrabil nož in sunil napadalca štirikrat v trebuh. Rane so smrtno in bo Franc bržkone umrl.

— **Nesreča**. Pri prekrivanju strehe je padel 30letni gostac Janez Kopitar iz Mengša tako nesrečno s strehe, da je obležal na mestu mrtve.

— **Solnčarica**. Na Druljevki pri Kranju je padla neka žena od solnčarice in je krknotne že umrla.

— **Nesreča pri delu**. V parni ope karni v Srednjih Gameljnih je zgrabil jermen deklico Franciško Koderman, jo zavrtel trikrat okrog strojev, pri čemur jo je popolnoma raztrgalo.

— **Legar se je pojavil** v Goricah in Trsteniku na Gorenjskem.

— **Deželna drevesnica v Celju** ob progi državne železnice Celje Zelweg ima še vedno samonemški napis »Landes Baumschule«. Poklicane činitele opetovano opozorimo, naj vendar kaj store v odpravo te nas Slovence sramoteče nedostanosti!

— **Občni zbor akad. fer. društva »Bodočnost«** se vrši dne 5. avgusta ob 3. popoldne v prostorih »Narodnega doma« v Ptujju z običajnim dnevnim redom. Po občnem zboru se vrši zvečer ob 8. istotam prijateljski večer s tamburanjem in petjem. Gosti dobrodošli!

— **Volilna sleparija pred sodiščem**. Pred okrožnim sodiščem v Mariboru, se je moral zagovarjati v soboto 38-letni posestnik iz Desternika radi prestopka § 8 volilnega zakona. Povodom deželnozborskih volitev dne 7. maja je šel namreč oboženi k posestniku A. Arnušu, zahteval v njegovi odsotnosti od žene volilni list in napisal nanj samovoljno dr. Korošca. Ker Arnuš ni bil s tem zadovoljen, se radi tega volitve sploh ni udeležil. Rojč se je izgovarjal, da je to učinil na prošnjo Arnuševе žene in hčerke in v njuni prisotnosti. Obsojen je bil na 50 kron kazni ali 5 dni zapora, in izgubo izvršbe aktivne in pasivne volilne pravice za dobo šest let.

— **Podružnica N. D. O.** V Podgori snujejo podružnico N. D. O. Izvoljen je že pripravljalni odbor, ki pridno deluje med slovenskim delavstvom, ki je bilo do sedaj radi narodnosti zatirano, politično pa od socialdemokratske stranke prepuščeno na milost in nemilost nemški in laški konkurenci.

— **Bogate beračica**. V soboto je prišla policija na trgu pred državnim kolodvorom v Trstu neko beračico, pri kateri so našli na stražnici nič manj ko 17.000 K denarja. Izjavila je, da ga je podedovala po svojem soprogu. Obdržali so jo v zaporu, da se stvar pojasni.

— **Presenečenje**. Danes ponoči sta zlezla v Lestikovici ulici dva zaljubljenca čez ograjo neke vile na vrt, od tam pa skozi odprto okno v »kamrico«, prijatelj obeh zaljubljenecv pa je stal ta čas zunaj na straži. Ko je gospodar nasprotno vile to zapazil, je obvestil policijo, meneč da so tatovi. Takoj sta prišla na lici mesta dva stražnika, ki sta stražnega neznanca prijela. Ko to opazita zaljubljenca, poskačeta skozi okno in čez ograjo, ter stečeta bosa proti tivolskem gozdu. Prijeti je moral nato z varnostnima organoma na magistrat, in še le ko se je zadeva popolnoma pojasnila, je bil izpuščen. Kako je bilo potem z dekletom, zgodovina molči.

— **Sirov moč**. Med nekim mesarjem-mešetarjem in njegovo ženo je prišlo že večkrat do ostrih prepir, ki so se po navadi končali s tem, da je bila žena tepena. Ko se je to danes ponoči ponovilo, ni bila tepena samo žena, temuč tudi njihova 20letna hčerka. Ker jih ni bilo nikakor mogoče umiriti, je policija odstranila moža.

— **Tržna tatica**. V soboto popoldne je ukradla ueka 16letna brezposelna sluškinja iz Zeleznikov na Vodnikovem trgu nekemu kramarju ženski predpasnik, drugemu pa žensko zgornje krilo. Bila je aretovana in izročena sodišču.

— **Delavsko gibanje**. Včeraj se je odpeljalo iz Ljubljane 27 Lahov v Ljubno, 15 pa v St. Mihael na Koroškem, iz Beljaka se je vrnila na Reko 15 Lahov.

— **Izobjeljeno in najdeno**. Ga. Marija Ludwigovala je izgubila denarnico z manjšo vsoto denarja. — Avgust Sever je našel zlat obesek. — Perica Marija Koroščeva je našla 60 K denarja.

— **Del godbe »Slovenske Filharmonije«** koncertira jutri v hotelu »Tivoli«. Začetek ob polu 6. popoldne. Vstop prost. Drugi oddelek pa igra pri

popoldanski predstavi Elektroradiografa »Ideal« v hotelu pri »Maliču od 5. naprej.

Telefonska in brzojavna poročila.

Mednarodna tekma v Luksenburgu.

— **Luksenburg, 2. avgusta**. V večerajšnji mednarodni telodavni tekmi, ki so se je udeležili Francozje, Italijani, Čehi, Slovenci in Luksenburžani, so si Slovenci po težkem boju priborili časten uspeh. Francozi so prvi, Luksenburžani zadnji. — Nadaljno poročilo sledi.

— **Čudna stavka**.

— **Jesenice, 2. avgusta**. Vsled nečuvnega postopanja občinskega genta Cebulja so stopili v stavko vsi občinski uslužbenci. V občinski pisarni nihče ne uraduje, v občini ne skrbi nihče za mir in red.

— **Cesar v avtomobilu**.

— **18. 2. avgusta**. Včeraj se je cesar prvič peljal na sprehod v avtomobilu. Ljudstvo ga je povsodi navdušeno pozdravljalo. Ob povratku je cesar rekel šoferju: »Hvala vam lepa, voznja je bila krasna.«

— **Bivši vojni minister umrl**.

— **Solnograd 2. avgusta**. Bivši vojni minister general Latscher je po kratki bolezni tu umrl.

— **No. i turški poslanik v Sofiji**.

— **Sofija, 2. avgusta**. Za turškega poslanika na bolgarskem dvoru je imenovan Hasim-bej, dosenani turški poslanik v Stokholmu. Hasim-bej nastopi svoje mesto že prihodnji teden.

— **Ruski car na Francoskem**.

— **Cherbourg, 2. avgusta**. Včeraj je priredil predsednik Fallieres sijajen banket na krovu oklopnice »Verité« na čast ruski carski dvojici. Na banketu je imel Fallieres napitnico, v kateri je rekel med drugim: Vaša navzočnost v Cherbourgu je nov dokaz najprisrčnejših odnosov med francosko in rusko vlado, dokaz nerazumljivega zavezništva, ki spaja Rusijo in Francijo že celo vrsto let v krepko alianso, ki je najkrepkejše jamstvo za svetovni mir. Car Nikolaj je odgovoril z napitnico, v kateri je ostenativno naglašal neomajnost francosko-ruske zveze. Tekom včerajšnjega dne je kar konferiral z ministrom zunanjih del Pichonom, kateremu je osebno izročil veliki križec reda Aleksandra Nevskega z briljanti. Car je odlikoval tudi vojne ministra in ministra vojne mornarice ter druge dostojanstvenike.

— **Grof Zeppelin**.

— **Frankobrod 2. avgusta**. Dopoldne ob 10. uri 10 min. se je grof Zeppelin s svojim zrakoplovom dvignil v zrak in se preko Wiesbadna odpeljal proti Koloniji.

— **Cesarjev telesni zdravnik umrl**.

— **Dunaj, 2. avgusta**. Bivši cesarjev telesni zdravnik dr. Bielka pl. Karl-treu je umrl v starosti 83. let.

— **Demonstracije proti Čehom**.

— **Dunaj, 2. avgusta**. Čehi so imeli včeraj veselico v Svehatu. Pred lokalom so Vsenemei pod vodstvom poslancev dr. Mühlwerta in Malika priredili velike demonstracije. Preteptli so dva nemška socialdemokrata, ki so jih smatrali za Čeha. Opetovano so skušali vdreti na veselični prostor, a jim je vhod zabilo orožništvo. Ker je policijski komisar grozil, da bo dal poklicati vojaštvo, sta poslanca Mühlwert in Malik prevzela jamstvo, da se Čehom ne bo ničesar zgodilo, ako takoj zapuste Svehat. Čehi so to ponudbo sprejeli ter odšli, ne da bi jih kdo napadel. Ponoči je policija aretirala več Nemcev.

— **Bolgarski car**.

— **Monakovo, 2. avgusta**. Semkaj je dospel bolgarski car Ferdinand, s prestolonaslednikom Borisom.

— **Avstrijski častnik pred carjem**.

— **Cherbourg, 2. avgusta**. Predsednik Fallieres je povabil avstrijskega nadporočnika viteza Corvina kot najboljšega motorskega konstruktorja, da se producira pred carjem Nikolajem.

Zahvala.

Podpisani odbor telodavnega društva »Sokol« v Radovljici izreka najprisrčnejšo zahvalo vsem, ki so podpirali društvo pri prireditvi dne 11. mal. srpana t. l. Zlasti se zahvaljuje čast. damam-nabiralkam, vsem onim, ki so z denarjem ali naravnimi prispevali za ljudsko veselico, gospe voditeljicam paviljonov in njih požrtvovalnim pomagalkam, narodnemu radovoljskemu občinstvu, ki je šlo društvu v vsem slasti pa pri preskrbi brezplačnih prenočišč, na roko, izvenradovoljskemu občinstvu za mnogobrojni obisk, bratu Vojtehu Vidmajerju za prireditev posebnega vlaka, ter najprisrčnejši »Nasdar« bratskim hrvatskim in slovenskim društvom za množično udeležbo s kjo so omogočili sijajno sokolsko manifestacijo v našem mestu. Nasdar!

— **Odbor tel. društva »Sokol« v Radovljici** dne 29. mal. srpana 1909.

Slovenci, kupujte vžigalice v korist družbi sv. Cirila in Metod!

Sokol!

V Ilirski Bistrici se toči le hotelu „Ilirija“ slovansko pivo.

I 2851-1

Odol je prva in edina antiseptična ustna voda, ki se vsesa v zobe in sluznico dlesna, jih takorekoč impregnira in tako na ure deluje v ustih.

Odtiske znanstvenih priobčitev, iz katerih to prepričanje lahko dobi vsak sam, pošljemo vsakomur, ki se zato zanima, na željo radi brezplačno.

2851 Teorica za Odol, Podmokli na L.

Žitne cene v Budimpešti.

dne 31. julija 1909

Pšenica	za oktober	1909	za 50 kg	K	1352
Pšenica	za april	1910	za 50 kg	K	1377
„2“	za okt.	1909	za 50 kg	K	981
Koruzna	za avgust	„	za 50 kg	K	773
„koruzna“	za maj	1910	za 50 kg	K	695
Oves	za okt.	1909	za 50 kg	K	752

Erekt v.

5-10 ceneje.

Meteorološko poročilo.

Črna nad morjem 806-3 Srednji srčni tlak 786-0 mm

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
31	9. zv.	737.9	21.1	sl. zahod sk.	oblač
1.	7. zv.	739.0	15.1	sl. jvzh.	megla
2.	2. pop.	737.1	26.2	sl. zahod	jasno
3.	9. zv.	736.6	22.0	sl. jzhod	„
4.	7. zv.	736.5	15.5	sr. jvzhod	megla
5.	2. pop.	733.5	30.0	sl. jvzhod sk.	jasno

Srednja večerajšnja temperatura 20.9 norm. 19.7 in predvečerajšnja 21.1 norm. 19.7, Padavina v 24 urah 1.8 in 0.0.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretržno vest, da je naša preljuba in dobra soproga, oziroma mati in sestra, gospa

Slavica Dornik roj. Köchl

včeraj ob polu 6 zjutraj, po kratki, mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, v starosti 25 let, mirno preminila.

Pogreb drage rajnice se vrši danes, v ponedeljek, 2. avgusta ob 4. popoldne iz deželne bolnice k Sv. Križu. 2855

Posmrtni maše se bodo služile dne 3. avgusta t. l. v cerkvi sv. Jakoba.

Priporočamo jo v blag spomin. V Ljubljani, 2. avgusta 1909.

Žalnočel ostali.

Namesto vsakega posebnega naznanila.

Svoji k svojim! 2846 1

In to tudi v Trstu.

Ninko Kosič

naš človek, ima v TRSTU, 3 minute daleč od kolodvora Južno železnice, in sicer za poštne palače v ulici dello Squero Nuovo šte. 7 krasno opremljeno gostilno

Trattoria al Ginnasio

kjer postreže s najboljšim kraljskim teranom in drugimi mnogovrstnimi vini, kakor tudi s svežim pivom in s raznimi in gostimi jedmi po najpoštenejših cenah. — Poskrbi tudi za prenočišče.

Postrežba točna. — Kuhinja izvrstna.

Kleparski pomočnik in učenec

se sprejmeta takoj pri kleparju Jakobu Filogiu, Rimska cesta 14

Lepo

stanovanje

z 2 večjima sobama in pritliklinami v prvem nadstropju, se odda mirni stranki brez otrok za november na Rosljevi cesti št. 3. 2856-1

Nova hiša

blizu Zvezde v Ljubljani, se iz proste roke ceno proda pod ugodnimi pogoji. V pritlikju hiše je stanovanje, pripravno za majhno obrt. Vprašanja na upravništvo „Slovenskega Naroda“.

2847-1

Ugodna prilika!

Za svojo tukajšnjo restavracijo ob železniški postaji, s katero je združeno tudi dovoljenje prodaje pijače in jedil ob vlakih, z zelo ugodnim letnim prometom, iščem

gostilničarja

ki bi bil obenem več tudi mesarake obrt. Potrebna varščina 3-4000 K. Natančna pojasnila daje I. Strava, Podbrdo na Goriškem. 2779 3

Opr. št. E 1844/97

Dražbeni oklic.

Vsled sklepa z dne 27. julija 1909 opr. št. E 1844/97 se prodajo dne 5. avgusta t. l. ob 9. uri dopoldne v Ljubljani, v Metelkovi ulici št. 1 in na Tržaški cesti št. 4

na javni dražbi:

razno specerijsko blago, več vreč moke, stroj za testo (Sammelteigmaschine), razna hišna oprava itd. itd.

Reči se smejo ogledati dne 5. avgusta 1909 od 9 do polu 10 ure dopoldne v navedenih hišah.

C. kr. okrajna sodnica v Ljubljani, odd. V. dne 27. julija 1909.

Vodovodi

kanalizacije, kopališke naprave

inženir-hidrotekt

653 20

Konrad Lachnik, Ljubljana

Beethovenove ulice šte. 4.

Brzjavlj: Lachnik-Ljubljana.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, kot nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt s manjšajimi se vplačili.

„SLAVIJA“

12-87

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fond: 44,437.026-01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 98,323.466 35 K

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

s vseslovesno slovensko-narodno upravo.

Vse poljele daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančni hiši v Slovenskih ulicah šte. 12.

Lepo stanovanje

z dvema sobama, kuhinjo in kopalnico, se takoj odda mirni stranki v Bohoričevi ulici št. 16. 2802

Motorno dvokolo

3 1/2 HP, znamke Puoh, dobro ohranjeno, se ceno proda. 2823-2

Več pove g. Karol Čamerlik v Ljubljani, Dunajska cesta št. 9.

Dober

brivski pomočnik

se sprejme takoj pri P. Domianoviču v Ljubljani. 2782-5

Motorno kolo

s pristranskim vozom, izvrstno in prav malo rabljeno, ki ima dvojno prestavo, prazni tek, ventilator in obrabne obroče, se ceno proda.

Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“.

2820-2

Dr. Iv. Oražen

ne ordinira

do 9. avgusta t. l.

Koncesijonirana

posredovalnica za službe „Opatija“ „Opatija“

Ivana Kudrna

Vila Starčević

priporoča in namešča vse vrste moških in ženskih služb v hotelih, restavracijah vilah in privatnih hišah v Opatiji in v okolici. 2543 2

Lepo stanovanje

v I. nadstropju hiše št. 26, Cesta na juž. žel., in sicer 3 sobe, kuhinja, klet, drvarnica in lep vrt, se odda za november. 2854-1

Pojave se istotam v II. nadstr.

Kuharica

zmožna gospodinjstva pri manjši gostilni, t. j. izvežbana v kuhinji in tudi pri družini, vajena ravnanja s perilom in zmožna vsega gospodinjstva, se sprejme. Plača po dogovoru. Pismene ponudbe z dokazili zmožnosti na uprav. „Sl. Naroda“.

2831-2

Lepo

2839 2

stanovanje

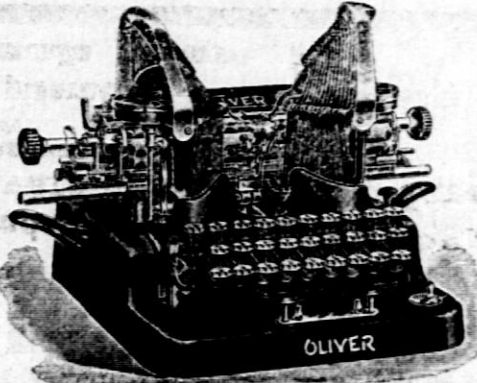
z dvema ali tremi sobami, ter pri hiši se nahajajočim lepim, senčnatim vrtom se odda mirni stranki za mesec november ali po dogovoru tudi poprej na Tržaški cesti št. 38. Poizve se pri lastniku A. Gjudu istotam ali na Kongresnem trgu 3.

Najboljši pisalni stroj sedanjosti

je priznано

2721-4

Model V ima 28 tipk in 84 pisemen.

Model VI ima 32 tipk in 96 pisemen.

stroj Oliver

s takoj vidno pisavo, pripravo za črtanje in rastriranje, tambulatorjem in najboljšo uredbo za slovenski jezik.

Kataloge razpošilja na željo zastonj in poštne prosto.

Generalno zastopstvo za jug monarhije v Ljubljani, Miklošičeva cesta 20,

kjer se stroji Oliver lahko vsak čas pogledajo in poskušajo.

Projekti in izvršitev pri domači specialni tvrdki (tehn. zved. mnenja ob poveritvi gradbe zastonj).

Pozor!

Ker se je po 36letnem poslovanju gospod Gvidon Zeschko zaradi bolezni odpovedal, se je poverilo vodstvo

generalne agenture zavarovalne družbe

The Gresham v Ljubljani

gospodu Viktorju Moro v Ljubljani, na Marije Terezije cesti št. 2.

Na Dunaju, 1. avgusta 1909.

The Gresham Life Assurance Society Ltd.

Ravnateljstvo podružnice za Avstrijo

Rihard Jagger.